

Térköltészet, kompromisszumok nélkül Beszélgetés Vincze Ottóval

Spatial Poetry, without Compromises In conversation with Ottó Vincze

Vincze Ottó munkái hol grandiózusak, hol elemi tárgyak építik fel őket, hol költőiek, hol filozófikusak. A művész idehaza és külföldön is élvezi a szakmai elit támogatását, ugyanakkor nagyszabású projektjei rendre külföldön valósulnak meg. Talán, mert nem szívesen köt kompromisszumokat. A Park Galériába készített installációja május 27-től november 10-ig tekinthető meg.

– Absztrakt geometrikus festőként indultál. Miképp került a képbe a szabásminta, hogyan jutottál el hozzá?

– Az induláskor meghatározó szerepe volt Szentendrének a művészetben. Sokáig nagyméretű, konstruktív, esetenként formázott vásznakat festettem. Már a studiozás éveiben is Barcsay, Balogh László, Deim Pál, Szántó Piroska műterme volt számomra az igazi akadémia. Aztán a nyolcvanas évek végén jó lehetőségnek látszott a szabásminták forma- és kódrendszerével megtörni az elvont struktúrákat, s ezzel erőteljesebben kötődni a valósághoz. De még több történet, hiszen ki is léptem velük a térbe: az ön rajzokat a kezdetektől fogva eltartottam a faltól. Ám volt ennek a fordultnak egy személyesebb összetevője is. Édesanyám sokat varrt odahaza. A kezembe kerültek a szabászati rajzokkal teli, ipari szakkönyvek. Bevallom, lenyűgözve néztem a rajzok számomra értelmetlen kódrendszerét.

– A szakma mint installációs művész tart számon.

– Installációim a legtöbb esetben valódi térspecifikus alkotások. Ezt azért kell hangsúlyoznom, mert mára szinte minden installációt helyspecifikusnak mondanak, ám ez sokszor csak egy jól hangzó, félrevezető

minősítés, szakmai közhely. Én igyekszem komolyan venni az adott helyre szabott és reflektáló alkotótevékenységet. A munkám vagy a tér múltját, az abban rejtőzködő történeteket hívja elő, vagy a tér fizikai, esztétikai adottságaiból építkezik, hogy aztán egy nehezen verbalizálható, költői együttállás jöjjön létre.

– Melyik munkákra emlékszel a legszívesebben?

– Több ilyen is van. Ami közös bennük: a lépték, a tér, a megismételhetetlenség és nem utolsósorban a csapatmunka. 2005-ben a nemzetközi Einschluss projekt keretében két munkával is reflektálhattam a kelet-német diktatúra abszurditásig feszített elnyomására. A hírhedt erfurti Stasi börtön vált művészi tereppé a projekt során. Miután megismertem a hely szörnyű történetét, és személyesen találkoztam jó néhány egykori fogolylyal, elkészítettem „cella-műveimet”. Az egyik cellában júdaspénzket (növényi termék – a szerk.) lógattam be a mennyezetről, míg az ablak alatti falfelületre a hit, az ima alapfogalmait vetítettem. Így próbáltam emléket állítani a kelet-német egyházak üldözött papjainak, lelkeszeinek.

– Mondanál példát a térköltészetre is? – Említeném a Zella-Mehlis egyik

elhagyott üzemsarnokában megvalósított, közel ötven, kinyitott esernyőből épült installációt, az Ereszkedő súlypontokat (2003). Ehhez hasonló léptékű munka volt a Thuringiában megvalósított Esőváró, ahol üvegpo-harakban gyűjtöttem esővizet a lankás hegyoldalon, az egykori tüzérségi lőtérvégtelen fűsivatagában.

– Idehaza ritkán készülnének ilyen nagyszabású alkotások...

– Valamiért ezek mindig külföldön, Németországban, Svájcban valósulhattak meg. Nem mindig csak a pénzről van szó. A munkáim a látszat ellenére nem túl nagy költségvetésűek, gyakorlatilag mindent meg tudok magam is oldani egy installáció megépítésénél. De tény, a hazai kiállítóhelyek, kurátorok tartózkodnak az itthoni viszonyok között szokatlanul nagy installációk megrendelésétől.

– Valahol a költészet, a történetmesélés és a spiritualitás határán mozog a két helyen is megvalósult Faragott kép, illetve Emlékstallumok, amelyek az adott helytől függően más-más árnyalatokkal gazdagodtak.

– A szentendrei református templom padosorainak közel száz éves bevéséseket viselő olvasójáról készült, nagyfelbontású képeket az eredetivel azonos nagyságú falpra kasiroztam. A

munka így egy fontos archiválási feladatot is magára vállalt. Az elemekből és egy hozzájuk tartozó, intó mozdulatú kéz térrajzából állítottam össze az installációt. Először a pécsi Művészetek Házában majd Bárdos József kérésére tavaly a váci Tragor Ignác Múzeum Görög Templom Kiállítóterében. Ez utóbbiban valóban úgy mutatkozott meg, ahogy azt elképzeltem. Többet nyerhetünk egyetlen tökéletesen megvalósított, mint több, kompromisszumokkal életre hívott projekttel.

– Sokat vagy külföldön, ugyanakkor izig-vérig szentendrei művész vagy.

– Szeretek csavarogni, jól érzem magam a világ sok pontján – így lesz ez Párizsban is, ahol júniustól Vasarely ösztöndíjas vagyok. De Szentendre az otthon, a hely, ahol igazán a saját közegemben érzem magam – még akkor is, ha sokat változott az elmúlt két évtizedben. Az egykor négyezer fős várost ma már több mint 25 ezren lakják, jórészt a külterületek borzalmas eklektikájú beépítése miatt. Megváltoztak a preferenciák, nagyon sok, Szentendre sajátos auráját meghatározó művész elköltözött már innen, ahogy Lois Viktor, Bukta Imre, felugossy Laca vagy Kótai Tamás. Érzékeny veszteség. Persze azért még ma is erős Szentendre művészeti

1. Emlékstallumok, 2008, térinstalláció, Görög Templom Kiállítóter, Vác

2. Lehet hogy esni fog?, 2008, térinstalláció, Paksi Képtár

élete, és itt a fiatalabb korosztályra is gondolok.

– Neked egyébként van forgatókönyved a „művészet utáni életre”?

– A folytonosan kutató művész, ilyennek gondolom a magamét is, képes mindent adaptálni és egyfajta szellemi reciklingként újraértelmezni. Így, ha elunok valamit, akkor más témát, és ahhoz más közlési formát keresek, miközben az alkotói habitusom megmarad. Kassák szerint: „Művészetről beszélni annyi, mint víz alatt énekelni.” Ha nem lesz már mit közölnöm, bemegyek egy medencébe énekelni, s remélem, addigra már vízipólozni fogunk a Marson. Mert régóta érdekel az úrkutatás is.

– Milyen terveid vannak a MOM Park sajátos enteriőrjében? Nem idegen számodra ez a hely?

– Egyáltalában nem, rendszeresen dolgozom nem-művészi környezetben. Bizonyosan kihasználom majd a nagy belmagasságot, és valószínűleg reflektálok az adott helyszín funkciójára, sajátosságaira. Az installációimat ugyanúgy konstruálom meg, mint régen a képeket, de én is a kiállítás helyszínén látom először.

– Szöveg / Text: Henrik László
Fotó / Photo: Deim Péter

■ **THE WORKS OF OTTÓ VINCZE ARE SOMETIMES GRANDIOSE, SOMETIMES CONSTRUCTED FROM ELEMENTARY OBJECTS, HERE POETIC, THERE PHILOSOPHICAL. HIS INSTALLATION FOR THE PARK GALLERY IS ON VIEW FROM 27 MAY UNTIL 10 NOVEMBER.**

His installations are truly site-specific: he either summons the past of the space, and its concealed stories, or he constructs from the physical and aesthetic features of the space, so that a poetic ensemble not easily verbalised is realised. In the framework of the Einschluss project in 2005, he reflected on the GDR dictatorship with two works in the Stasi prison in Erfurt. He made an installation of some 50 umbrellas in the abandoned Zella-Mehlis factory (Sloping Centres of Gravity, 2003). Memorial Stalls moves along the border between storytelling and spirituality, with photos of 100-year-old carvings in the pews of the Szentendre Presbyterian Church mounted on wooden panels. The MOM Park interior is not entirely foreign to him, as he often works in non-art contexts.

Works:

1. Memorial Stalls, 2008, installation, Greek Church, Vác
2. Perhaps it's going to rain?, 2008, installation, Municipal Gallery, Paks

Vincze Ottó 1964-ben született Kisvárdán. Szentendrén él és dolgozik. Műveit fontos hazai és külföldi gyűjtemények őrzik (Ferenczy Múzeum, Szentendre; Modern Magyar Képtár, Pécs; Modern Művészetért Alapítvány, Dunaújváros; Modern Képtár, Paks; Városi Képtár, Győr; Künstlerdorf Schöppingen, Észak-Rajna-Vesztfália; Skulpturen park, Katzow). 2005-ben Munkácsy-díjjal ismerték el munkásságát.

■ *Ottó Vincze was born 1964 in Kisvárd. He lives and works in Szentendre. His works are held in Hungarian and international collections, including the Ferenczy Museum, Szentendre; Modern Hungarian Gallery, Pécs; Municipal Gallery, Győr; Künstlerdorf Schöppingen, Nordrhein-Westfalen; Skulpturen park, Katzow. Holder of the Munkácsy Award (2005).*

PARK | Galéria
MOM PARK
MODERN HUNGARIAN GALLERY
KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZET CONTEMPORARY ART

A Park Galéria szakmai háttértett Kisvárdán. Szentendrén él és dolgozik. Műveit fontos hazai és külföldi gyűjtemények őrzik (Ferenczy Múzeum, Szentendre; Modern Magyar Képtár, Pécs; Modern Művészetért Alapítvány, Dunaújváros; Modern Képtár, Paks; Városi Képtár, Győr; Künstlerdorf Schöppingen, Észak-Rajna-Vesztfália; Skulpturen park, Katzow). 2005-ben Munkácsy-díjjal ismerték el munkásságát. A Park Galéria szakmai háttértett Kisvárdán. Szentendrén él és dolgozik. Műveit fontos hazai és külföldi gyűjtemények őrzik (Ferenczy Múzeum, Szentendre; Modern Magyar Képtár, Pécs; Modern Művészetért Alapítvány, Dunaújváros; Modern Képtár, Paks; Városi Képtár, Győr; Künstlerdorf Schöppingen, Észak-Rajna-Vesztfália; Skulpturen park, Katzow). 2005-ben Munkácsy-díjjal ismerték el munkásságát. A galéria a kiállítás-szervezésen és a műalkotások értékesítésén kívül számos egyéb szolgáltatást kínál, ilyen a kortárs műtárgyvásárlási és befektetési tanácsadás; a műgyűjtemények létrehozásával, bővítésével kapcsolatos tanácsadás; valamint a kortárs képzőművészettel kapcsolatos vállalati projektek megvalósítása. A Molnár Ani Galéria változatos csoportos és egyéni kiállításokkal várja az érdeklődőket belvárosi kiállítótermében.

Cím / Address: 1088 Budapest, Bródy Sándor u. 22. 1. emelet
Tel: +36 1 327 0095
www.molnaranigaleria.hu
info@molnaranigaleria.hu